

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 11/3 Winter 2016, p. 2009-2024
DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9215>
ISSN: 1308-2140, ANKARA-TURKEY

Article Info/Makale Bilgisi

✍ Received/Geliş: 30.01.2016 ✓ Accepted/Kabul: 17.03.2016
✍ Referees/Hakemler: Doç. Dr. Saadettin KEKLİK –
Doç. Dr. Mustafa YILDIZ – Yrd. Doç. Dr. Mustafa TAHİROĞLU

This article was checked by iThenticate.

SINIF ÖĞRETMENLERİNİN BİTİŞİK EĞİK YAZIYA YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ*

Ali SICAK** - Ali ARSLAN*** - Canan AYAN****

ÖZET

İlköğretim programlarında köklü reformların yapıldığı 2005 yılında önemli değişikliklerden biri de ilk okuma yazma programındaki bitişik eğik yazısı uygulamasıdır. Günümüzde de bitişik eğik yazı uygulaması tartışmaları sürmektedir. Bu araştırmanın amacı sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya ilişkin tutumlarını belirlemektir. Araştırmacılar tarafından geliştirilen bitişik eğik yazı tutum ölçeğinin deneme formu 8'i olumlu, 8'si olumsuz 16 tutum maddesinden oluşmaktadır. Deneme formu 2014-15 güz döneminde 202 sınıf öğretmenine uygulanmıştır. Açıklayıcı faktör analizi sonucunda ölçeğin tek boyutlu homojen bir yapıya sahip olup toplam varyansın % 69'unu açıkladığı görülmüştür. Ölçek toplam 9 maddeden oluşmakta olup bu maddelerin 5'i olumlu, 4'ü olumsuz ifadeden oluşmaktadır. Ölçeğin maddelerinin Cronbach α iç tutarlılık katsayısı 0,94 olarak bulunmuştur. Geliştirilen ölçek 2015-16 öğretim yılı güz döneminde Batı Karadeniz bölümünün bir ilçesinde görev yapan 265 sınıf öğretmenine uygulanmıştır. Araştırmada sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutumlarının olumsuza yakın düzeyde olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Ayrıca sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutumlarının cinsiyete, bitişik eğik yazıya yönelik ders alma durumlarına ve hizmet sürelerine göre farklılaşmadığı bulunmuştur. Ayrıca özel okullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutumlarının devlet okullarında görev yapan öğretmenlere göre ve eğitim enstitüsü mezunu sınıf öğretmenlerinin eğitim fakültesi mezunu öğretmenlere göre tutumlarının anlamlı şekilde yüksek olduğu bulgusuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Bitişik eğik yazı, tutum, sınıf öğretmeni

---

* Bu araştırmanın bir bölümü 21-23 Mayıs 2015 tarihleri arasında düzenlenen 14. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Sempozyumunda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

** Yrd.Doç.Dr. Bülent Ecevit Üniversitesi, Ereğli Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, El-mek: ali.sicak@beun.edu.tr

*** Doç.Dr. Bülent Ecevit Üniversitesi, Ereğli Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, El-mek: aliarслан.beun@gmail.com

**** Öğretmen-MEB, El-mek: cnnayan@gmail.com

INVESTIGATION OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS' ATTITUDES TOWARDS CURSIVE ITALIC HANDWRITING

ABSTRACT

One of the important reform made in 2005 that radical reforms are made about primary school curriculum is the practice of cursive italic handwriting. Today, there is an ongoing debate on the practice of cursive italic handwriting. The aim of this research is to determine classroom teachers' attitudes towards cursive italic handwriting. The test form of attitude scale of cursive italic handwriting which is developed by researchers consists of totally 16 attitude items of which 8 is positive and 8 is negative. The test form is applied to 202 classroom teachers in fall term of 2014-2015 academic year. As a result of exploratory factor analysis, it is seen that the scale has one dimensional homogeneous structure and it clarify 69 percent of total variance. The scale consists of totally 9 items of which 5 is positive and 4 is negative. Cronbach's alpha internal consistency coefficient is found 0,94. The scale is applied to 264 classroom teachers who carry out a duty in one of the district of Western Black Sea Region, in fall term of 2015-2016 academic year. As a result of the research, it is found that classroom teachers' attitudes towards cursive italic handwriting is substantially negative. Also, it is found that primary school teachers' attitudes towards cursive italic handwriting is not differentiate according to their gender, the case of taking course in cursive italic handwriting or not, and their seniority. Besides, it is found that private school classroom teachers' attitudes towards cursive italic handwriting is higher than public school classroom teachers and attitudes of classroom teachers who graduate from training institute is higher than teachers who graduate from faculty of education.

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction

The current Turkish curriculum which has been implemented since 2005-2006 academic year differs from the previous versions in terms of cursive italic handwriting practices from the first grade and throughout the entire program. Teachers' attitudes and behaviors are important for students' acquisition of cursive italic handwriting skills and sustainability of this process. From the classroom teachers' points of view pre-reading and writing process can be qualified as a time for concern. Classroom teachers' attitudes towards handwriting are important for the students who begin to learn reading and writing in cursive italic handwriting. The teacher is a role model for students. Students are affected by their teachers and tread in their's footsteps. Teachers' negative attitudes towards cursive italic handwriting may cause a decrease in the quality of teaching, taking a dislike to reading and writing, in the coming years not to take pleasure in writing.

The aim of this research is to determine the classroom teachers' attitudes towards cursive italic handwriting practices. This research aims to answer the following sub-problems.

Turkish Studies

1. What is the level of classroom teachers' attitudes towards cursive italic handwriting?

2. Is there significant relation between classroom teachers' attitudes and gender, type of school that they work, *branch*, the case of taking course in cursive italic handwriting or not, and their length of service?

Method

This research aims to determine the classroom teachers' attitudes towards cursive italic handwriting. Two studies were carried out for this purpose in the research. The aim of the first part of the study is "developing an attitude scale for cursive handwriting", the aim of the second part is "investigation of the classroom teachers' attitudes towards cursive italic handwriting". Therefore, the methodology of the research is indicated separately for two parts.

This research aimed to determine classroom teachers' attitudes towards cursive italic handwriting is a descriptive research. Study group in this research consists of 256 classroom teachers, employed in a country located in the western part of the Black Sea Region in the fall semester of 2015-2016 academic year. Convenience sampling is used to determine the participants. Of the participants, 182 (68.7%) were female, and 83 (31.3%) were male. The data of the research has been collected by means of the attitude scale towards cursive italic handwriting developed by the researchers.

An Attitude Scale Towards Cursive Italic Handwriting

The *literature* on the attitudes and opinions of classroom teachers towards cursive italic handwriting is reviewed by the researchers. In this research, the 5-point Likert scale is used ("totally agree", "agree", "uncertain", "disagree" and "strongly disagree"). In addition, a directive showing the purpose of the scale, the number of the items and answer format has been prepared. Based on an expert opinion, 16 attitude items are identified, 8 are positive, and 8 are negative. The trial form of scale which contains 16 items was applied 202 classroom teachers, 118 of them female, 84 of them male. Exploratory factor analysis (EFA) was performed to ensure the construct validity of the scale and to determine factor loadings of the items. The items which have low factor loadings, low communality and low item total correlations are removed from the scale. As a result of factor analysis, it was found that the scale has a single factor structure. The eigenvalue of this factor is 6,70% and this factor explains 67% of the total variance. While factor loadings of the items ranged from 0.80 to 0.87; item-total correlation ranged from 0.74 to 0.83. Cronbach's alpha internal consistency coefficient (α) that reveal reliability of the scale of the pilot study was found to be 0.94.

To determine the level of the classroom teachers' attitudes towards cursive italic handwriting, descriptive statistics is used like frequency, percentage, mean, standard deviation. Due to the fact that coefficient of skewness and kurtosis range from -1 to +1, parametric tests like independent samples t-test and one-way analysis of variance (ANOVA) is used. The significance level for the interpretation of the data is taken as 0.05.

Turkish Studies

Findings

In this research, classroom teachers' attitudes towards cursive italic handwriting is found "uncertain" level. It can be said that classroom teachers' attitudes towards cursive italic handwriting is not positive. Classroom teachers' negative attitudes towards cursive italic handwriting can affect negatively cursive italic handwriting teaching. This research shows that classroom teachers use cursive italic handwriting in their study because it is compulsory, but they do not use it in everyday life. Classroom teachers' negative attitudes towards cursive italic handwriting can be connected with their ideas to teach reading and writing with basic letters easier than teaching with cursive italic letters.

At the end of this research, it is found that classroom teachers' attitudes towards cursive italic handwriting do not differentiate according to their gender, the case of taking course in cursive italic handwriting or not, and their seniority. It is found that, classroom teachers' attitudes differentiate according to the type of school that they work. According to the findings, it can be said that private school classroom teachers' attitudes towards cursive italic handwriting is more positive than public school classroom teachers. Also, it is examined that if classroom teachers' attitudes change according to their *branch* or not. As a result of this analysis, it is found that attitudes of classroom teachers who graduate from training institute is more positive than prospective teachers who graduate from faculty of education.

Results and Discussion

Positive or negative perception of teachers, practitioners of cursive italic handwriting, is an important factor for the success or the fail of the teaching (Coskun and Coskun, 2014). Teachers should have a positive attitude towards the kind of writing that they try to teach as well as their knowledge and skills (Graham, Harris and Fink, 2000; Yıldız and Ates, 2010). In this research, it is found that classroom teachers' attitude towards cursive italic handwriting is the lower limit of "uncertain" level. This value can be recognized as classroom teachers' attitudes towards cursive italic handwriting are not positive. This negative attitude of the classroom teachers may affect teaching of cursive italic handwriting. The majority of the classroom teachers said that they use cursive italic handwriting in their classes since it is compulsory, but they do not use it in everyday life. The majority of classroom teachers said that they teach cursive italic handwriting because it is compulsory but they use basic letters in their own studies (Arslan and Ilgın, 2010; Sahin, 2012; Coskun and Coskun, 2014), they do not believe using cursive italic handwriting is a necessity for students (Coskun and Coskun, 2014). The reason why classroom teachers have negative attitudes towards cursive italic handwriting can be stated as they consider that teaching to read and to write in basic letters is easier than in cursive italic handwriting (Susar Kırmızı and Kasap, 2013). According to classroom teachers, students learn reading and writing with cursive italic letters, but basic letters are used reading, writing and learning in other subjects and textbooks, so that students have a difficulty in reading and writing (Susar Kırmızı and Kasap, 2013).

Turkish Studies

At the end of this study, it is found that classroom teachers' attitudes towards cursive italic handwriting do not differentiate according to their gender, the case of taking course in cursive italic handwriting or not, and their seniority. According to conclusion of the research made by Karatas, Arslan and Karatas (2014), cursive italic handwriting anxiety do not differentiate according to teachers' gender. Turan (2010) concluded that female teachers' attitudes towards cursive italic handwriting are more positive than male teachers' attitudes. This conclusion differs from the findings of this research. But, classroom teachers' attitudes towards cursive italic handwriting are not differentiated according to length of service shows that they have similar attitude. This may be connected with classroom teachers having difficulty in writing cursive italic (Bay, 2010; Aybek and Aslan, 2014; Yasar and Güvey Aktay, 2015), teachers' low level of beliefs on issues such as using cursive italic handwriting increase the reading speed, make reading fluent, help writing clear (Tok, Tok and Mazi, 2008). This can be associated with the situation that classroom teachers' attitudes towards cursive italic handwriting are not positive. So, it can be said that gender, the case of taking course in cursive italic handwriting or not, and their seniority (length of service) does not have an impact on the classroom teachers' attitudes towards cursive italic handwriting. As a result of the research, it is found that classroom teachers' attitudes towards cursive italic handwriting differentiate according to type of school that they work. Findings show that private school classroom teachers' attitude towards cursive italic handwriting is more positive than public school classroom teachers. Also, it is found that attitudes of classroom teachers who graduate from training institute is more positive than prospective teachers who graduate from faculty of education.

Keywords: Cursive italic handwriting, attitude, primary school teacher

1. Giriş

Sosyal bir varlık olan insan çevresiyle etkileşimde bulunmak ve kendini ifade etmek için farklı iletişim yolları kullanır. Sözlü iletişimin sağlanamadığı durumlarda kullanılan iletişim kurma yolu yazıdır. Bilginin yaygınlaşması sürecinde öğretimin vazgeçilmez bir parçası haline gelen yazı, Çelenk (2007) tarafından konuşma dilindeki sözcük ve cümlelerin bazı sembol ve çizimlerle kâğıt üzerine aktarılış biçimleri olarak tanımlanmaktadır. Akyol (2005) ise yazıyı duygu ve düşüncelerin ifade edilmesi için gerekli sembol ve işaretlerin devinışsel üretilme süreci olarak tanımlamaktadır. Buna göre yazı, düşüncenin belli işaretlerle tespit edilmesi olarak tanımlanabilir (TDK, 2005). Yazının insan yaşamındaki işlevselliği ise bireyin iletişim kurma ve öğrenme ihtiyacının büyük bir bölümünü karşılama ile ilişkilendirilebilir. Bundan dolayı toplumlar kendi dillerindeki sese karşılık gelen kendi alfabelerini oluşturarak ya da başka toplumlara ait alfabeleri kullanarak yazılı iletişim kurma ve gelecek nesillere kültürünü aktarma yolunu tercih ederler (Uysal 2008).

Bitişik eğik yazıya ilişkin uygulama cumhuriyetin ilk yıllarına kadar uzanmaktadır. Harf inkılabı sonrasında kısa sürede yeni alfabeyle uyumu sağlamak ve okuma yazma oranını yükseltmek amacıyla bitişik eğik yazı ile yazma becerisi öğretilmeye çalışılmıştır. Ülkemizde farklı program geliştirme çalışmalarında da bitişik eğik yazıya yönelik düzenlemeler yapılmış olup çeşitli programlar yoluyla çocuklara ve yetişkinlere öğretilmiştir (Şahin, 2012). 2005-2006 öğretim yılından

---

Turkish Studies

İtibaren uygulanmaya başlanan ilköğretim Türkçe programının daha önceki programlardan farkı birinci sınıftan itibaren bitişik eğik yazıyla başlanması ve daha sonraki sınıflarda da bütün yazı çalışmalarının bitişik eğik yazı harfleriyle yapılması olmuştur (MEB, 2005). Türkçe öğretim programında “bitişik eğik yazı öğretimi, ilk okuma yazma öğretimiyle birlikte başlayıp ilk sınıflarda kazandırılacağından ilköğretim okulları 6., 7. ve 8. sınıflarda bitişik eğik yazı için bir zaman dilimi ayrılmayacaktır. Ancak öğrencilerin bütün derslerde, bitişik eğik yazıyı işlek ve güzel kullanmalarına özen göstermeleri sağlanmalıdır” ifadesi yer almıştır (MEB, 2009). Uysal (2008)’a göre bu uygulamalar, son 40–50 yıllık eğitim tarihimizdeki en önemli harekettir.

Bitişik eğik yazı, yeterli kas ve motor becerilerin olgunlaştığı çocuklarda, bir kelimeyi oluşturan harflerin doğru bağlantılar yapılarak hızlı, akıcı, okunaklı ve sağa eğik bir şekilde yazılmasıdır (Kadıoğlu, 2012). Bu bakımdan bitişik eğik yazı algısal-motor ve bilişsel süreçlerin birbiriyle sürekli etkileşim halinde olduğu karmaşık bir beceridir (Graham ve Weintraub, 1996). Bitişik eğik yazıda tüm harfler birleşik ve el kaldırmadan yazıldığı için süratli bir yazı şekli olup amaç harflerin görünümünü bozmadan hızlı ve doğru yazmaktır (Bayraktar, 2006). Türkçe öğretim programında bitişik eğik yazıya geçişin gerekçeleri olarak, öğrencinin dikkat gelişimine ve zihin gelişimine katkı sağlaması, öğrencinin kelime, hece, cümle ve metin oluşturma çalışmalarında aktif olması, böylece yaratıcılığını geliştirmesi, ezberciliği engelleyip anlama becerilerini geliştirmesi ve solak öğrenciler için uygun olması, okul çağı çocuğunun anatomik yapıları gereği kalem ilk ele aldıklarında eğik ve dairesel çizgiler çizmeleri bitişik eğik yazıya geçişi kolaylaştırması, dik temel yazıya göre estetik görünümünün öğrencide estetik bakış açısı kazandırması sayılmıştır (MEB, 2009). İlgili literatür incelendiğinde bitişik eğik yazının öğrencilerin okuma yazma becerisini geliştirmede yararlı olacağını gösteren bulgular yer almaktadır. Bitişik eğik yazı yazarken kaleme çok fazla baskı yapmaya ihtiyaç hissedilmediğinden dolayı, yazı yazmayı kolaylaştırmakta (Akkaya ve Kara, 2012) ve sürekli bağlantılar yapılarak yazıldığı için öğrencilerin bilgi ve düşüncelerini zihninde bütünleştirip yapılandırmasına fayda sağlamaktadır (Güneş, 2007). Çocuklar bitişik eğik yazıyla kişiliklerini kazanmakta ve kendi kişiliklerini bu yazı yoluyla ifadelerine yansıtılabilmektedir (Ferah, 2007). Öğrencilerin bitişik eğik yazı ile okuma yazma çalışmalarına başlaması dik temel harflerin daha kolay öğrenilmesini sağlamaktadır (Başaran ve Karatay, 2005). Rhoades’a (2004) göre bitişik eğik yazı kinestetik zekâyı geliştirdiği için yazı yazmayı kolaylaştırmaktadır. Ayrıca bitişik eğik yazının estetik görünümü öğrencilerin görsel zekâ alanlarına hitap ederek öğrencilerin estetik bir bakış açısı geliştirmesine katkı sağlamaktadır (Güney, Aytan ve Gün, 2010). Bitişik eğik yazıda harflerin akıcı hareketlerle birbirine bağlanabilmesi (Boyle ve Scanlon, 2009) el yazısı öğretiminin öğrencilerin yazma performanslarının yanı sıra iyi cümle kurmalarına, nitelikli yazılar oluşturmalarına da katkılar sağladığı ortaya konulmuştur (Graham, Harris ve Fink, 2000).

Bitişik eğik yazının yukarıda bahsedilen katkılarının yanında öğretmenlerin okul ortamı dışında günlük yaşamlarında dik temel harflerle yazıyı tercih ettiklerini (Arslan ve Ilgın, 2010; Kırmızı ve Kasap, 2013), ilköğretim 2. kademeğe geçen öğrencilerin dik temel harfleri kullanmaya başladığı ve bu dönemde sorun yaşandığı (Gömleksiz, Sinan ve Demir 2010; Coşkun, 2011) bitişik eğik yazı öğretiminin zor olduğunu (Turan, Güher ve Şahin, 2008), bitişik eğik yazı uygulamasında başarıya ulaşamadığını (Coşkun ve Coşkun, 2014) gösteren çalışmalar da bulunmaktadır. Coşkun ve Coşkun (2014) yaptığı araştırmada bitişik eğik yazı uygulamasında öğretmen, öğrenci ve veliler arasında bitişik eğik yazı öğretiminin gerekliliği konusunda fikir birliği olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Akkaya ve Kara (2012) tarafından yapılan çalışmada da öğrencilerin bitişik eğik yazı yazmamalarının sebebi olarak bitişik eğik yazıya yönelik olumsuz tutuma sahip olmalarını göstermektedir. Bitişik eğik yazıya yönelik tutumları ile ilgili araştırmalar da bulunmaktadır. İlköğretim öğrencilerinin (Akçaalan, Arslan ve Sıcak, 2015), sınıf öğretmenlerinin (Ayan, Arslan ve Sıcak, 2015) ve sınıf öğretmeni adaylarının (Arslan, Sıcak ve Ayan, 2015; Erdem, Yılmaz ve

Bozkurt, 2014) bitişik eğik yazıya yönelik tutumlarını belirlemeye yönelik araştırmalar bulunmaktadır.

Öğrencilerin bitişik eğik yazı yazma becerisi kazanması ve bu sürecin sürekli olmasında öğretmen tutum ve davranışlarının önemi büyüktür. Sınıf öğretmenleri açısından ilk okuma yazma süreci kaygı verici bir dönem olarak nitelendirilebilir. Bu dönemde öğretmenler psikolojik açıdan, mesleki yeterlik açısından ve eğitim materyalleri açısından yeterli birikime sahip olmalıdır (Keskinkılıç ve Keskinkılıç, 2007). Bitişik eğik yazının sınıf öğretmenleri tarafından algılanma şekli ilk okuma yazma öğretiminde bitişik eğik yazı öğretiminin başarıya ulaşmasında önemlidir (Coşkun ve Coşkun, 2014). Okuma yazma öğrenimine bitişik eğik yazı ile başlayan öğrenci için sınıf öğretmenin el yazısına yönelik tutumu önemlidir. Öğretmen, öğrenci için bir modeldir. Öğrenciler öğretmenlerinden etkilenirler ve öğretmenlerini örnek alırlar. Öğretmenin bitişik eğik yazıya ilişkin olumsuz tutumu öğretimin niteliğinin düşmesine, öğrencinin okuma- yazmadan soğumasına, öğrencinin ileriki yıllarda da yazı yazmaktan keyif almamasına sebep olabilir. Öğretmenlerin yazıya karşı olan tutumlarıyla sınıf içindeki performansları arasında önemli ilişkilerin var olduğunu gösteren araştırmalar tutum ile performans arasındaki ilişkiyi doğrulamaktadır (Bratcher ve Stroble, 1994). Ayrıca bitişik eğik yazı uygulaması günümüzde tartışılan konular arasındadır. Temel Eğitim Genel Müdürlüğü 09.12.2015 ve 18.12.2015 tarihleri arasında ilköğretim birinci kademe ve ikinci kademe görev yapan öğretmenlerin görüşlerini anket yoluyla belirlemeye çalışmıştır. Bu durum araştırmayı güncel bir soruna çözüm bulması noktasında da önemli kılmaktadır. Bu araştırmanın alanda çalışanlara katkı sağlamasının yanı sıra Milli Eğitim Bakanlığı'nın bitişik eğik yazı uygulamasına ilişkin çalışmalarında katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Bu araştırmanın amacı sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazı uygulamasına ilişkin tutumlarını belirlemektir. Araştırmada aşağıdaki alt problemlere cevap aranmıştır.

1. Sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya ilişkin tutumları ne düzeydedir?
2. Sınıf öğretmenlerinin tutumlarıyla cinsiyet, görev yapılan okul türü, lisans mezuniyet alanı, bitişik eğik yazıya yönelik eğitim alma, kıdem (hizmet süresi) arasında ilişki var mıdır?

2. Yöntem

Bu araştırma sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutumlarını belirlemeyi amaçlamaktadır. Araştırmada bu amaçla iki ayrı çalışma gerçekleştirilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutumlarının Araştırmanın birinci bölümünde “bitişik eğik yazıya yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışması” ikinci bölümünde ise “sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutumlarını incelemeyi” amaçlanmıştır. Bu nedenle araştırmanın yöntem bölümü iki ayrı araştırma için ayrı belirtilmiştir.

2.1. Araştırma Modeli

Sınıf öğretmenlerin bitişik eğik yazıya yönelik tutumlarını belirlemeyi amaçlayan bu çalışma betimsel bir araştırmadır. Çalışmada sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutumlarının çeşitli demografik (cinsiyet, okul türü, lisans mezuniyet alanı, bitişik eğik yazıya yönelik eğitim alma) değişkenler açısından incelenmesi amaçlandığından araştırma tarama modeli kapsamında gerçekleştirilmiştir (Karasar, 2002).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2015-16 öğretim yılı güz döneminde Batı Karadeniz bölümünde yer alan bir ilçede görev yapan 265 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Katılımcıların belirlenmesinde uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Katılımcıların 182'si (%68,7) kadın, 83'ü

(%31,3) erkek öğretmenlerden oluşmaktadır. Katılımcıların 18'i (%6,8) 1-5 yıl; 37'si (%14) 6-10 yıl; 68'i (%25,7) 11-15 yıl; 142'si (%53,6) 16 ve üzeri yıl deneyime sahiptir.

2.3. Veri Toplama Aracı

Araştırmanın verileri araştırmacılar tarafından geliştirilen bitişik eğik yazıya yönelik tutum ölçeği ile toplanmıştır.

Bitişik eğik Yazıya Yönelik Tutum Ölçeği

Sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutumlarını ölçecek likert tipi bir ölçek geliştirmeyi amaçlayan çalışmada araştırmacılar tarafından geliştirilen ölçek belirlenen bir çalışma grubuna uygulanmış ve çalışma grubu üzerinden elde edilen veriler üzerinden denemelik ölçeğin çözümlenmesi yapılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi aşağıda belirtilen aşamalarda gerçekleştirilmiştir.

Ölçek maddelerinin oluşturulması: Araştırmacılar tarafından bitişik eğik yazıya yönelik sınıf öğretmenlerinin tutum ve görüşleriyle ilgili literatür taranmıştır. Ayrıca sınıf öğretmenlerinden oluşan 30 öğretmene bitişik eğik yazıya ilişkin duygu, düşünce ve davranışlarının yansıtan bir kompozisyon yazmaları istenmiş ve öğretmen görüşlerini yansıtan bu kompozisyonlarda geçen tutum öğeleri sistematik biçimde çözümlenerek tutum ifadelerinin yazılmasına temel oluşturacak ipuçları elde edilmiş ve bu ipuçları doğrultusunda deneme amaçlı tutum maddeleri oluşturulmuştur.

Deneme ölçeğinin oluşturulması: Hazırlanan tutum maddeleri için 5'li likert tipi dereceli ölçek kullanılmıştır ("tamamen katılıyorum", "katılıyorum", "kararsızım", "katılmıyorum", "kesinlikle katılmıyorum"). Ayrıca ölçeğin amacı, madde sayısı ve yanıtlama biçimini gösteren bir yönerge hazırlanmıştır. Hazırlanan denemelik ölçek formuna program geliştirme ve ölçme değerlendirme uzman görüşleri alınarak ölçeğe son hali verilmiştir. Uzman görüşü doğrultusunda ölçekte 8'i olumlu, 8'si olumsuz 16 tutum maddesi yer almıştır. Tutum maddeleri karışık olarak sıralanarak öğretmenler için yönlendirici olmamasına özen gösterilmiştir.

Ölçeğin uygulanması: Hazırlanan 16 maddelik deneme ölçeği 2014-2015 öğretim yılı güz döneminde Batı Karadeniz Bölümünün bir ilçe merkezinde görev yapan 118'i kadın, 84'ü erkek toplam 202 sınıf öğretmenine uygulanmıştır.

Geçerlik ve güvenilirlik çalışması: Ölçeğin yapı geçerliliğinin sağlanması ve ölçekte yer alan maddelerin faktör yüklerinin belirlenmesi için açımlayıcı faktör analizi (AFA) yapılmıştır. Faktör yükleri ve ortak varyansa katkısı düşük olan maddeler ile madde ayırdıcılık indeksi düşük olan maddeler ölçekten çıkarılmıştır. Ölçek maddelerinin ayırtediciliğini ortaya koyabilmek amacıyla madde-toplam korelasyonuna ilaveten %27'lik alt grup üst grup yöntemi uygulanmıştır.

Araştırmada verilerin açımlayıcı faktör analizine uygunluğu için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) katsayısı ve Barlett küresellik (Sphericity) testi yapılmıştır. KMO'nun 0,60'dan yüksek çıkması ve Barlett testinin anlamlı olması veri setinin açımlayıcı faktör analizi için uygun olduğunu göstermektedir (Büyüköztürk, 2014). Ölçeğin KMO (Kaiser Meyer Olkin testi) değeri 0,92 ve Barlett testi sonucu ise 1688,42 ($p < 0,05$) olarak bulunmuştur. Bu bulguya dayalı olarak veri setinin faktör analizine uygun olduğu söylenebilir.

Ölçeğin açımlayıcı faktör analizi neticesinde maddeler incelenmiş, ortak varyansa katkısı, faktör yükü ve madde-toplam korelasyonu düşük olan maddeler ile birden fazla faktörde yüksek değere sahip olan maddeler ölçekten çıkarılmıştır. Aşağıda seçilen maddeler, faktör yükleri, madde-toplam korelasyon katsayıları, alt grup ve üst grup arasında fark olup olmadığını ortaya koyabilmek

amacıyla yapılan bağımsız gruplar için t testi sonuçları ile olumluluk/olumsuzluk durumları verilmiştir.

Tablo 1. Ölçek maddeleri ve maddelere ilişkin istatistiksel değerler

Seçilen Ölçek Maddeleri	Grup	$\bar{X}$	ss	t	p	Faktör Yüklü	Madde Toplam Kor.	Değeri																																																																																																						
1. Bitişik eğik yazıyı severek öğretim.	Alt	1,60	0,68	26,86	0,00*	0,86	0,82	+																																																																																																						
	Üst	4,63	0,48						2. Bitişik eğik yazıyı günlük yaşamımda da severek kullanırım.	Alt	1,41	0,56	17,32	0,00*	0,81	0,76	+	Üst	1,18	1,03	3. Bitişik eğik yazının gelecek yıllarda kaldırılmasını isterim.	Alt	1,43	0,83	17,51	0,00*	0,80	0,74	-	Üst	4,29	0,87	4. Bitişik eğik yazı yazmayı seviyorum.	Alt	1,52	0,83	21,00	0,00*	0,82	0,78	+	Üst	4,54	0,66	5. Bitişik eğik yazı öğretmek zaman kaybıdır.	Alt	1,74	0,94	17,15	0,00*	0,82	0,77	-	Üst	4,45	0,68	6. Bitişik eğik yazı eskiden olduğu gibi sadece güzel yazı dersinde kullanılmasını isterim.	Alt	1,34	0,67	16,77	0,00*	0,80	0,75	-	Üst	4,01	0,97	7. Bitişik eğik yazıyı isteyerek yazarım.	Alt	1,58	0,73	20,97	0,00*	0,87	0,83	+	Üst	4,49	0,71	8. Herkes bitişik eğik yazı kullanmalıdır.	Alt	1,47	0,81	14,28	0,00*	0,81	0,75	+	Üst	4,03	1,05	9. Bitişik eğik yazıyı zorunlu olduğum için yazıyorum.	Alt	1,32	0,47	26,15	0,00*	0,86	0,81	-	Üst	4,41	0,73	TOPLAM	Alt	1,49	0,33	34,52	0,00*
2. Bitişik eğik yazıyı günlük yaşamımda da severek kullanırım.	Alt	1,41	0,56	17,32	0,00*	0,81	0,76	+																																																																																																						
	Üst	1,18	1,03						3. Bitişik eğik yazının gelecek yıllarda kaldırılmasını isterim.	Alt	1,43	0,83	17,51	0,00*	0,80	0,74	-	Üst	4,29	0,87	4. Bitişik eğik yazı yazmayı seviyorum.	Alt	1,52	0,83	21,00	0,00*	0,82	0,78	+	Üst	4,54	0,66	5. Bitişik eğik yazı öğretmek zaman kaybıdır.	Alt	1,74	0,94	17,15	0,00*	0,82	0,77	-	Üst	4,45	0,68	6. Bitişik eğik yazı eskiden olduğu gibi sadece güzel yazı dersinde kullanılmasını isterim.	Alt	1,34	0,67	16,77	0,00*	0,80	0,75	-	Üst	4,01	0,97	7. Bitişik eğik yazıyı isteyerek yazarım.	Alt	1,58	0,73	20,97	0,00*	0,87	0,83	+	Üst	4,49	0,71	8. Herkes bitişik eğik yazı kullanmalıdır.	Alt	1,47	0,81	14,28	0,00*	0,81	0,75	+	Üst	4,03	1,05	9. Bitişik eğik yazıyı zorunlu olduğum için yazıyorum.	Alt	1,32	0,47	26,15	0,00*	0,86	0,81	-	Üst	4,41	0,73	TOPLAM	Alt	1,49	0,33	34,52	0,00*				Üst	4,34	0,51						
3. Bitişik eğik yazının gelecek yıllarda kaldırılmasını isterim.	Alt	1,43	0,83	17,51	0,00*	0,80	0,74	-																																																																																																						
	Üst	4,29	0,87						4. Bitişik eğik yazı yazmayı seviyorum.	Alt	1,52	0,83	21,00	0,00*	0,82	0,78	+	Üst	4,54	0,66	5. Bitişik eğik yazı öğretmek zaman kaybıdır.	Alt	1,74	0,94	17,15	0,00*	0,82	0,77	-	Üst	4,45	0,68	6. Bitişik eğik yazı eskiden olduğu gibi sadece güzel yazı dersinde kullanılmasını isterim.	Alt	1,34	0,67	16,77	0,00*	0,80	0,75	-	Üst	4,01	0,97	7. Bitişik eğik yazıyı isteyerek yazarım.	Alt	1,58	0,73	20,97	0,00*	0,87	0,83	+	Üst	4,49	0,71	8. Herkes bitişik eğik yazı kullanmalıdır.	Alt	1,47	0,81	14,28	0,00*	0,81	0,75	+	Üst	4,03	1,05	9. Bitişik eğik yazıyı zorunlu olduğum için yazıyorum.	Alt	1,32	0,47	26,15	0,00*	0,86	0,81	-	Üst	4,41	0,73	TOPLAM	Alt	1,49	0,33	34,52	0,00*				Üst	4,34	0,51																		
4. Bitişik eğik yazı yazmayı seviyorum.	Alt	1,52	0,83	21,00	0,00*	0,82	0,78	+																																																																																																						
	Üst	4,54	0,66						5. Bitişik eğik yazı öğretmek zaman kaybıdır.	Alt	1,74	0,94	17,15	0,00*	0,82	0,77	-	Üst	4,45	0,68	6. Bitişik eğik yazı eskiden olduğu gibi sadece güzel yazı dersinde kullanılmasını isterim.	Alt	1,34	0,67	16,77	0,00*	0,80	0,75	-	Üst	4,01	0,97	7. Bitişik eğik yazıyı isteyerek yazarım.	Alt	1,58	0,73	20,97	0,00*	0,87	0,83	+	Üst	4,49	0,71	8. Herkes bitişik eğik yazı kullanmalıdır.	Alt	1,47	0,81	14,28	0,00*	0,81	0,75	+	Üst	4,03	1,05	9. Bitişik eğik yazıyı zorunlu olduğum için yazıyorum.	Alt	1,32	0,47	26,15	0,00*	0,86	0,81	-	Üst	4,41	0,73	TOPLAM	Alt	1,49	0,33	34,52	0,00*				Üst	4,34	0,51																														
5. Bitişik eğik yazı öğretmek zaman kaybıdır.	Alt	1,74	0,94	17,15	0,00*	0,82	0,77	-																																																																																																						
	Üst	4,45	0,68						6. Bitişik eğik yazı eskiden olduğu gibi sadece güzel yazı dersinde kullanılmasını isterim.	Alt	1,34	0,67	16,77	0,00*	0,80	0,75	-	Üst	4,01	0,97	7. Bitişik eğik yazıyı isteyerek yazarım.	Alt	1,58	0,73	20,97	0,00*	0,87	0,83	+	Üst	4,49	0,71	8. Herkes bitişik eğik yazı kullanmalıdır.	Alt	1,47	0,81	14,28	0,00*	0,81	0,75	+	Üst	4,03	1,05	9. Bitişik eğik yazıyı zorunlu olduğum için yazıyorum.	Alt	1,32	0,47	26,15	0,00*	0,86	0,81	-	Üst	4,41	0,73	TOPLAM	Alt	1,49	0,33	34,52	0,00*				Üst	4,34	0,51																																										
6. Bitişik eğik yazı eskiden olduğu gibi sadece güzel yazı dersinde kullanılmasını isterim.	Alt	1,34	0,67	16,77	0,00*	0,80	0,75	-																																																																																																						
	Üst	4,01	0,97						7. Bitişik eğik yazıyı isteyerek yazarım.	Alt	1,58	0,73	20,97	0,00*	0,87	0,83	+	Üst	4,49	0,71	8. Herkes bitişik eğik yazı kullanmalıdır.	Alt	1,47	0,81	14,28	0,00*	0,81	0,75	+	Üst	4,03	1,05	9. Bitişik eğik yazıyı zorunlu olduğum için yazıyorum.	Alt	1,32	0,47	26,15	0,00*	0,86	0,81	-	Üst	4,41	0,73	TOPLAM	Alt	1,49	0,33	34,52	0,00*				Üst	4,34	0,51																																																						
7. Bitişik eğik yazıyı isteyerek yazarım.	Alt	1,58	0,73	20,97	0,00*	0,87	0,83	+																																																																																																						
	Üst	4,49	0,71						8. Herkes bitişik eğik yazı kullanmalıdır.	Alt	1,47	0,81	14,28	0,00*	0,81	0,75	+	Üst	4,03	1,05	9. Bitişik eğik yazıyı zorunlu olduğum için yazıyorum.	Alt	1,32	0,47	26,15	0,00*	0,86	0,81	-	Üst	4,41	0,73	TOPLAM	Alt	1,49	0,33	34,52	0,00*				Üst	4,34	0,51																																																																		
8. Herkes bitişik eğik yazı kullanmalıdır.	Alt	1,47	0,81	14,28	0,00*	0,81	0,75	+																																																																																																						
	Üst	4,03	1,05						9. Bitişik eğik yazıyı zorunlu olduğum için yazıyorum.	Alt	1,32	0,47	26,15	0,00*	0,86	0,81	-	Üst	4,41	0,73	TOPLAM	Alt	1,49	0,33	34,52	0,00*				Üst	4,34	0,51																																																																														
9. Bitişik eğik yazıyı zorunlu olduğum için yazıyorum.	Alt	1,32	0,47	26,15	0,00*	0,86	0,81	-																																																																																																						
	Üst	4,41	0,73						TOPLAM	Alt	1,49	0,33	34,52	0,00*				Üst	4,34	0,51																																																																																										
TOPLAM	Alt	1,49	0,33	34,52	0,00*																																																																																																									
	Üst	4,34	0,51																																																																																																											

p< 0,01

Faktör analizi sonucunda ölçeğin tek faktörlü bir yapıya sahip olduğu bulunmuştur. Bu faktörün öz değeri 6,70 olup bu faktör toplam varyansın %67' sini açıklamaktadır. Tablo 1 incelendiğinde ölçek maddelerinin faktör yüklerinin 0,80 - 0,87 arasında değişirken; madde-toplam korelasyonlarının 0,74 - 0,83 arasında değiştiği görülmektedir. Ayrıca her bir maddenin ve ölçeğin bütününe ilişkin t değerinin anlamlılık düzeyi 0,01'den küçük ve anlamlı bulunmuştur. Üst grupta yer alan öğretmenlerin ortalamasının ($\bar{X}=4,34$, ss=0,51) alt grubun ortalamasından ($\bar{X}=1,49$, ss=0,33) anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu görülmektedir. Buna göre ölçek maddelerinin olumlu tutuma sahip olan öğretmenlerle olumsuz tutuma sahip olan öğretmenleri ayırt ettiği söylenilebilir.

Ölçeğin pilot çalışmadaki Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayısı (α) 0,94 olarak bulunmuştur. Bu araştırmadaki güvenilirlik katsayısı ise 0,92 olarak tespit edilmiştir.

Verilerin Analizi

Sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutumlarının düzeyinin belirlenmesinde betimsel istatistiklerden frekans, yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma kullanılmıştır. Çarpıklık

ve basıklık değerleri -1 ile +1 arasında değiştiğinden parametrik testlerden bağımsız gruplar için t-testi ve tek yönlü varyans analizi (Anova) kullanılmıştır. Verilerin yorumlanmasında anlamlılık düzeyi 0,05 olarak alınmıştır. Ölçekten elde edilen puanların değerlendirilmesinde aşağıdaki puan aralıkları kullanılmıştır.

- 1,00 – 1,79 arası Kesinlikle katılmıyorum
- 1,80 – 2,59 arası Katılmıyorum
- 2,60 – 3,39 arası Kararsızım
- 3,40 – 4,19 arası Katılıyorum
- 4,20 – 5,00 arası Tamamen katılıyorum

3. Bulgular

Sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutumlarına ilişkin betimsel istatistikler tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutumlarına ilişkin betimsel istatistikler

	Tamamen Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle katılıyorum		$\bar{X}$	ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
1. Bitişik eğik yazıyı severek öğretirim.	52	19,6	74	27,9	29	10,9	81	30,6	29	10,9	3,14	1,33
2. Bitişik eğik yazıyı günlük yaşamımda da severek kullanırım.	35	13,2	51	19,2	29	10,9	-	-	150	56,6	2,32	1,59
3. Bitişik eğik yazının gelecek yıllarda kaldırılmasını isterim.	68	25,7	83	31,3	26	9,8	57	21,5	31	11,7	2,62	1,37
4. Bitişik eğik yazı yazmayı seviyorum.	34	12,8	70	26,4	57	21,5	-	-	104	39,2	2,33	1,55
5. Bitişik eğik yazı öğretmek zaman kaybıdır.	48	18,1	79	29,8	30	11,3	60	22,6	48	18,1	2,92	1,40
6. Bitişik eğik yazı eskiden olduğu gibi sadece güzel yazı dersinde kullanılmasını isterim.	104	39,2	-	-	57	21,5	70	26,4	34	12,8	2,73	1,51
7. Bitişik eğik yazıyı isteyerek yazarım.	25	9,4	46	17,4	25	9,4	-	-	169	63,8	2,08	1,50
8. Herkes bitişik eğik yazı kullanmalıdır.	50	18,9	58	21,9	30	11,3	75	28,3	52	19,6	2,92	1,42
9. Bitişik eğik yazıyı zorunlu olduğum için yazıyorum.	74	27,9	91	34,3	40	15,1	35	13,2	25	9,4	2,41	1,27
Toplam											2,61	1,13

Turkish Studies

Tablo 2 incelendiğinde, sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik al yazıya yönelik tutumları ortalamasının $\bar{X}=2,61$ olduğu görülmektedir. Bu değer “kararsızım” aralığının alt sınırına karşılık gelmektedir. Bu bulguya göre sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutumlarının olumlu olmadığı söylenebilir. Ölçek maddelerine ilişkin öğretmen yanıtları incelendiğinde “bitişik eğik yazıyı severek öğretirim” maddesine ilişkin öğretmenlerin %30’u “katılmıyorum” şeklinde görüş belirtirken yaklaşık %28’i de “katılıyorum” şeklinde görüş belirtmiştir. “Bitişik eğik yazıyı öğretmek zaman kaybıdır” ifadesine yaklaşık %48’i “katılıyorum” ve “tamamen katılıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Bitişik eğik yazıyı günlük yaşamımda da severek kullanırım” ifadesine öğretmenlerin %56,6’sı “kesinlikle katılmıyorum” şeklinde olumsuz görüş belirtmişlerdir. “Bitişik eğik yazıyı isteyerek yazarım” ifadesinde öğretmenlerin %63,8’inin “kesinlikle katılmıyorum” şeklinde olumsuz görüş belirttiği görülmektedir. “Bitişik eğik yazı eskiden olduğu gibi sadece güzel yazı dersinde kullanılmasını isterim” ifadesinde öğretmenlerin yaklaşık %40’ı “tamamen katılıyorum” şeklinde görüş belirtmesi, bitişik eğik yazı uygulamasına ilişkin tutumunun olumlu olmadığı şeklinde yorumlanabilir. “Bitişik eğik yazıyı zorunlu olduğu için yazıyorum” ifadesine öğretmenlerin yaklaşık %63’ü “katılıyorum” ve “tamamen katılıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Öğretmenlerin ölçek maddelerine ilişkin görüşlerinden, bitişik eğik yazıya yönelik tutumlarının olumsuz olduğu söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutumlarının cinsiyet, görev yapılan okul türü, bitişik eğik yazıya yönelik ders alma durumu ve lisans mezuniyet alanı açısından farklılaşp farklılaşmadığını belirlemeye yönelik bağımsız gruplar t-testi sonuçları tablo 3’de verilmiştir.

Tablo 3. Bitişik eğik yazı tutumlarının cinsiyet, okul türü ve bitişik eğik yazı dersi alma durumlarına göre farklılaşma durumu

		N	$\bar{x}$	Ss	sd	t	p
Cinsiyet	Kadın	182	2,53	1,15	263	1,61	0,10
	Erkek	83	2,78	1,10			
Ders alma	Evet	126	2,72	1,25	263	1,47	0,14
	Hayır	138	2,51	1,04			
Okul türü	Devlet	225	2,54	1,12	263	2,26	0,02*
	Özel	40	2,98	1,39			
Lisans mezuniyet	Eğitim F.	219	2,54	1,11	263	2,24	0,02*
	Eğitim E.	46	2,95	1,22			

$p<0,05$

Tablo 3. incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutumlarında cinsiyetlerine ($t_{(263)}=1,61$; $p>0,05$) ve bitişik eğik yazısı dersi alıp almama durumuna ($t_{(263)}=1,47$; $p>0,05$) göre anlamlı farklılaşma olmadığı bulunmuştur. Ayrıca bu tabloya göre sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutumlarının görev yaptıkları okul türüne ($t_{(263)}=2,26$; $p<0,05$) ve mezun oldukları lisans programı türüne göre ($t_{(263)}=2,24$; $p<0,05$) anlamlı farklılık gösterdiği söylenebilir. Tablo 2’ye göre özel okullarda görev yapan sınıf öğretmenlerinin devlet okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerine göre bitişik eğik yazıya yönelik daha olumlu tutuma sahip olduğu söylenebilir. Ayrıca eğitim enstitüsünden mezun olan öğretmenlerin eğitim fakültesinden mezun olan öğretmenlere göre daha olumlu bir tutuma sahip oldukları söylenebilir.

Sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutumlarının hizmet süresi (kıdem) açısından farklılaşp farklılaşmadığını belirlemeye yönelik Anova testi sonuçları tablo 4’de verilmiştir.

Turkish Studies

Tablo 4. Bitişik eğik yazı tutumlarının hizmet sürelerine göre farklılaşma durumu

Alt boyutlar	Gruplar	N	$\bar{x}$	Ss	F	p
Hizmet süresi (kıdem)	1-5	18	2,43	1,11	0,40	0,74
	6-10	37	2,72	1,13		
	11-15	68	2,53	1,10		
	16 ve üstü	142	2,64	1,16		

$p < 0,05$

Tablo 4 incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya tutum puanlarının öğretmenlerin hizmet sürelerine göre anlamlı farklılık göstermediği söylenebilir ($F_{(3,261)} = 0,40$; $p > 0,05$). Diğer bir ifadeyle öğretmenlerin öğretmenlik mesleğinde geçirmiş oldukları süreye göre bitişik eğik yazıya yönelik tutum puanları değişiklik göstermemektedir.

SONUÇ VE TARTIŞMA

Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutumları üzerinde etkili olan faktörleri belirlemek amaçlanmıştır. Elde edilen bulgular neticesinde aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

Bireylerin el yazısındaki performansları onların tutum ve davranışlarını etkilemektedir (Cornill ve Case-Smith, 1996). Bitişik eğik yazı öğretiminin, uygulayıcıları olan öğretmenler tarafından olumlu ya da olumsuz algılanması, öğretimin başarılı ya da başarısız olmasında önemli bir etkidir (Coşkun ve Coşkun, 2014). Öğretmenlerin, yazı öğretimine ilişkin bilgi ve becerilerin yanı sıra, öğretmeye çalıştıkları yazı çeşidine yönelik olumlu bir tutuma sahip olmaları gerekmektedir (Graham, Harris ve Fink, 2000; Yıldız ve Ateş, 2010). Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutumları “kararsızım” düzeyinin alt sınırında olduğu bulunmuştur. Bu değer sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutumlarının olumlu olmadığı şeklinde değerlendirilebilir. Sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik olumsuz tutuma sahip olmaları bitişik eğik yazının öğretimini olumsuz yönde etkileyebilir. Bu çalışmaya katılan sınıf öğretmenlerinin çoğunluğu bitişik eğik yazıyı zorunlu oldukları için kullandıkları, bitişik eğik yazıyı günlük yaşamda kullanmadıkları yönünde görüş ifade etmişlerdir. Sınıf öğretmenlerinin çoğunluğu bitişik eğik yazıyı zorunlu oldukları için öğrettiklerini, kendi yazılarında bitişik eğik yazıyı değil de dik temel yazıyı tercih ettiklerini (Arslan ve Iğın, 2010; Şahin, 2012; Coşkun ve Coşkun, 2014), öğrencilerinin bitişik eğik yazıyı kullanmalarının gerekliliğine inanmadıklarını ifade etmişlerdir (Coşkun ve Coşkun, 2014). Sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik olumsuz tutuma sahip olmasının sebebi olarak sınıf öğretmenlerinin dik temel harflerle okuma ve yazma öğretimini bitişik eğik yazıya göre daha kolay bulmaları olarak gösterilebilir (Susar Kırmızı ve Kasap, 2013). Sınıf öğretmenleri öğrencilerin bitişik eğik yazı ile okuma ve yazmayı öğrenmelerine karşın diğer derslerde ve ders kitaplarında dik temel harfler kullanıldığı için öğrencilerin okuma ve yazma konusunda sorunlar yaşadıkları görüşündedir (Susar Kırmızı ve Kasap, 2013).

Bu çalışmanın sonunda sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutumlarının cinsiyetlerine, bitişik eğik yazısı dersi alma durumuna ve kıdem yıllarına göre değişiklik göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Karataş, Arslan ve Karataş (2014) tarafında yapılan ve bitişik eğik yazı kaygısını inceleyen araştırmada bitişik eğik yazı kaygılarının öğretmenlerin cinsiyet açısından farklılaşmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Turan (2010) kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlere göre bitişik eğik el yazıya yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum bu araştırmanın bulgusu ile farklılaşmaktadır. Sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya ilişkin tutumlarının hizmet süresine göre farklılaşmaması benzer tutuma sahip olduklarını göstermektedir. Bu durum sınıf öğretmenlerinin genel olarak bitişik eğik yazı yazmada

Turkish Studies

zorlanmalarından (Bay, 2010; Aybek ve Aslan, 2014; Yaşar ve Güvey Aktay, 2015), bitişik eğik yazı kullanımının okuma hızını artırdığı, okumayı akıcı kıldığı, okunaklı yazmaya yardımcı olduğu gibi konularda öğretmen inançlarının düşük olmasından (Tok, Tok ve Mazi, 2008) kaynaklanabilir. Bu durum sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya ilişkin tutumlarının olumlu olmaması durumuyla da ilişkilendirilebilir. Buna göre cinsiyetin, bitişik eğik yazısı dersi almanın ve sınıf öğretmenlerinin öğretmenlik mesleğini yerine getirme sürelerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutumları üzerinde etkili olmadığı söylenebilir. Bu çalışmanın bulguları incelendiğinde sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutumlarının görev yaptıkları okul türüne göre değiştiği bulunmuştur. Araştırma bulgularına göre özel okulda görev yapan sınıf öğretmenlerinin devlet okulunda görev yapan öğretmenlere göre daha olumlu tutuma sahip oldukları sonucuna ulaşılabılır. Bu çalışmada sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutumlarının mezun oldukları lisans türüne göre değişip değişmediği de incelenmiş, yapılan analiz neticesinde eğitim enstitüsünden mezun olan sınıf öğretmenlerinin eğitim fakültesinden mezun olan sınıf öğretmenlerine göre bitişik eğik yazıya yönelik daha olumlu tutuma sahip oldukları sonucuna ulaşılmıştır.

Bu çalışmada veri toplama aracı olarak yalnızca tutum ölçeği kullanılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutumlarının görev yapılan okul türüne ve mezun oldukları lisans programı türüne göre niçin değişiklik gösterdiğini ortaya çıkarmaya dönük ilgili sınıf öğretmenleriyle görüşmeler yapılabilir. Bu çalışma sadece sınıf öğretmenlerinin tutumlarını kapsayacak şekilde yapılmıştır. Ayrıca branş öğretmenlerinin, öğretmen adaylarının ve öğrencilerin tutumları üzerinde araştırmalar yapılabilir. Sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutumlarını belirlemeyi amaçlayan araştırma aynı zamanda sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutumlarını belirleyecek geçerli ve güvenilir sonuçlar veren bir ölçeği de alana kazandırmıştır.

KAYNAKÇA

- Akçaalan, M. Arslan, A. ve Sıcak A. (2015). İlköğretim öğrencilerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi. *Gazi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1 (2), 77-92.
- Akkaya, A. ve Kara, Ö. T. (2012). 6. Sınıf Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Yaşadıkları Sorunların Nedenleri Üzerine Görüşleri. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14(2), 313-336.
- Akyol, H. (2005). *Türkçe İlk Okuma Yazma Öğretimi* (3. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Arslan, D. ve Ilgın, H. (2010). Öğretmen Ve Öğrencilerin Bitişik eğik Yazı İle İlgili Görüşleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 11 (2), 69-92.
- Arslan, A., Sıcak, A. ve Ayan, C. (2015). *Sınıf öğretmenlerinin bitişik eğik yazıya yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi*. 14. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu'nda sunulan bildiri, Bartın.
- Ayan, C. Arslan, A. ve Sıcak, A. (2015). *Sınıf öğretmeni adaylarının bitişik eğik yazıya yönelik tutum ölçeğinin geliştirilmesi*. 14. Uluslararası Katılımlı Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyumu'nda sunulan bildiri, Bartın.
- Aybek, B. ve Aslan, S. (2014). Birleştirilmiş sınıflarda görev yapan öğretmenlerin ses temelli cümle yönteminin uygulanmasında yaşamış oldukları sorunlara ve çözüm önerilerine yönelik görüşlerinin incelenmesi (nitel bir araştırma). *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 9/5 Spring 2014, p. 251-

263. www.turkishstudies.net, DOI Number:
http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.6805, Ankara-Turkey
- Başaran, M. ve Karatay, H. (2005). Eğik El Yazısı Öğretimi. *Milli Eğitim Dergisi*. 33(168)
- Bay, Y. (2010). Ses temelli cümle yöntemiyle ilk okuma-yazma öğretiminin değerlendirilmesi. *Kuramsal Eğitimbilim*, 3(1), 164-181.
- Bayraktar, Ö. (2006). İlköğretim Birinci Sınıf Öğrencilerinin Bitişik Eğik Yazıda Yaptıkları Hatalar. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Boyle, J. ve Scanlon, D. (2009). *Methods and strategies for teaching students with mild disabilities: A case-based approach*. Belmont: Wadsworth Cengage Learning.
- Bratcher, S. Stroble, J. E. (1994). "Determining The Progression From Comfort to Confidence: A Longitudinal Evaluation Of A National Writing Project Site Based On Multiple Data Sources". *Research In The Teaching of English*, 28(1), 66-88
- Büyüköztürk, Ş. (2014). *Veri Analizi İçin El Kitabı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Cornill, H ve Case-Smith, J. (1996). "Factors that relate to good and poor handwriting", *The American Journal of Occupational Therapy*, 50 (9): 732-739.
- Coşkun, H. (2011). İlköğretim Okullarındaki Bitişik Eğik Yazı Uygulamalarının Değerlendirilmesi. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mustafa Kemal Üniversitesi, Hatay.
- Coşkun, E. ve Coşkun, H. (2014). İlkokul ve Ortaokullardaki Bitişik eğik Yazı Uygulamalarına İlişkin Öğretmen, Öğrenci ve Veli Görüşleri. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 11 (26), 209-223.
- Çelenk, S.(2007). *İlkokuma- Yazma Programı ve Öğretimi*. Ankara: Maya Akademi Yayınları.
- Erdem, İ., Yılmaz, F. ve Bozkurt, E. (2014). Sınıf Öğretmeni Adaylarının Bitişik Eğik Yazıya İlişkin Tutumları. *İnönü Eğitim Fakültesi Dergisi*. 15 (1), 1-26.
- Ferah, A. (2007). *Türkçe İlk okuma Yazmayı Öğrenme* (3. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Gömlüksiz, M. Sinan, A.T. ve Demir, S. (2010). İlköğretim Türkçe Öğretim Programındaki Yazma Öğrenme Alanının Etkililiğinin Değerlendirilmesi. *Turkish Studies. International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* 5(4), 1135-1173
- Graham, S., Harris, K.R., ve Fink, B. (2000). Is Handwriting Causally Related to Learning to Write? Treatment of Handwriting Problems in Beginning Writers. *Journal of Educational Psychology*. 92, 620–633.
- Graham, S. ve Weintraub, N. (1996). A review of handwriting research: Progress and prospects from 1980 to 1994. *Educational Psychology Review*, 8, 7–87.
- Güneş, F. (2007). *Ses temelli Cümle Yöntemi ve Zihinsel Yapılandırma*. Ankara: Nobel Yayınları
- Güney, N., Aytan, T. ve Gün, M. (2010). İlköğretim II. Kademe Türkçe Programı İle Çoklu Zeka Kuramının Örtüşme Düzeyi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 3 (12), 213-229.
- Kadıoğlu, H. (2012). Bitişik Eğik Yazıya İlişkin Öğrenci Görüşleri. *Akademik Bakış Dergisi*. 31, 1-10.

- Karasar, N. (2002). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Nobel yayıncılık.
- Karataş, Z. Arslan, D ve Karataş, M.E. (2014). Öğretmenlerin Sürekli, Durumluk Kaygı ve Bitişik Eğitim Yazı Kaygılarının İncelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*. 14 (1), 229-248
- Keskinkılıç, K. ve Keskinkılıç, S. B. (2007). *Türkçe ve İlkokuma Yazma Öğretimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2005). *İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (1-5. Sınıflar)*.
- Milli Eğitim Bakanlığı (MEB). (2009). *İlköğretim Türkçe Dersi Öğretim Programı ve Kılavuzu (1-5. Sınıflar)*.
- Susar Kırmızı, F. ve Kasap, D. (2013). İlk okuma Yazma Öğretimi Sürecinde Bitişik Eğitim Yazı ve Dik Temel Harflerle Yapılan Eğitimin Öğretmen Görüşlerine Göre Karşılaştırılması. *Turkish Studies Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 8(8)*. Summer 2013, p.1167-1186, Ankara
- Şahin, A. (2012). Bitişik Eğitim Yazı Öğretiminde Karşılaşılan Problemler. *Eğitim ve Bilim Dergisi*. 37 (165), 168-179.
- Tok, Ş., Tok, T. N. ve Mazi, A. (2008). İlk okuma ve yazma öğretiminde çözümleme ve ses temelli cümle yöntemlerin değerlendirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. 53, 123-144.
- Turan, M. (2010). Birinci sınıf öğretmenlerinin ses temelli cümle yöntemi ve yazı türlerine ilişkin görüşleri. *Milli Eğitim Dergisi*. 39 (187), 8-22.
- Turan, M., Güher, Ö. ve Şahin, Ç. (2008). "Sınıf Öğretmenlerinin Yazı Türlerine İlişkin Görüşleri". *VII. Ulusal Sınıf Öğretmenliği Eğitimi Sempozyum (2-4 Mayıs 2008) Bildirileri*, Çanakkale: Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Yay., s.683-686.
- TDK (Türk Dil Kurumu). (2005). *Türkçe Sözlük*. Ankara: TDK Yayınları
- Uysal, S. (2008). İlköğretim Yazı Dersi Programının Tarihsel Değişim Süreci İçerisinde Bitişik Yazı Eğitimi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*. 16(1), 303-314.
- Rhoades, J. (2004). *Rhoades to reading: Teacher handbook* (4th ed.). USA: The Reading Company.
- Yaşar, Ş., Güvey Aktay, E., Okuma Becerisi Açısından Cümle Yöntemi ve Ses Temelli Cümle Yöntemi, *Turkish Studies - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 10/7 Spring 2015*, p. 1-18, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8113>, ANKARA-TURKEY
- Yıldız, M. ve Ateş, S. (2010). İlk okuma yazmayı farklı yöntemlerle öğrenen ilköğretim 3. sınıf öğrencilerinin yazılarının okunaklılık ve yazım hataları bakımından karşılaştırılması. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 14(1), 11-30.

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

Sıcak, A. - Arslan, A. & Ayan, C. (2016). “Sınıf Öğretmenlerinin Bitişik Eğik Yazıya Yönelik Tutumlarının İncelenmesi / Investigation of Primary School Teachers’ Attitudes Towards Cursive Italic Handwriting”, *TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, ISSN: 1308-2140, (Prof. Dr. Hayati Akyol Armağanı), Volume 11/3 Winter 2016, ANKARA/TURKEY, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.9215>, p. 2009-2024.